

Undervisningsministeriet
Institutionsstyrelsen
Udkast 7. oktober 2005

Forslag

til

Lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Forenkling af bestemmelser om tilskud)

§ 1

I lov om friskoler og private grundskoler m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 665 af 27. juni 2005, som ændret ved lov nr. 592 af 24. juni 2005 foretages følgende ændringer:

1. I § 9, stk. 2, indsættes som nyt 4. pkt.:

»Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om valget af den eller de tilsynsførende.«

2. § 10, stk. 2, 2. pkt., formuleres således:

»Antal årselever ved beregning af grundtilskud, fællesudgiftstaxameter og undervisningstaxameter, jf. § 11, stk. 4, og antal årselever, jf. § 13, ved kostafdelinger beregnes på samme måde.«

3. I § 11, stk. 1, indsættes efter nr. 2:

»3) Et særligt tilskud til tyske mindretalsskoler.«

4. § 11, stk. 4 og 5, affattes således:

»Stk. 4. Driftstilskudsbevillingen med fradrag af de særlige tilskud, der er nævnt i stk. 1, opdeles i grundtilskud, tilskud i form af fællesudgiftstaxameter og tilskud i form af undervisningstaxameter. På de årlige finanslove fastsættes, hvor stor en del af driftstilskudsbevillingen, der afsættes til hver af de tre tilskudsformer.

Stk. 5. Grundtilskud fordeles til hver skole med samme beløb, dog fastlægges et maksimalt beløb pr. årselev. Fællesudgiftstaxameter fordeles med en takst pr. årselev for op til et på de årlige finanslove fastsat antal årselever (takst 1) og en anden lavere takst pr. årselev for øvrige årselever (takst 2). Undervisningstaxameter fordeles med en takst pr. årselev for elever, der var under 13 år den 5. september året før finansåret (takst 1) og en anden takst pr. årselev for elever, der var over 13 år den 5. september året før finansåret (takst 2). Beløbene og taksterne i 1.-3. pkt. fastlægges på grundlag af skolens geografiske beliggenhed (regionaliseringsfaktoren). Beløbene og taksterne i 1.-3. pkt. samt regionaliseringsfaktoren fastsættes på de årlige finanslove.«

5. § 11, stk. 6, ophæves.

Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 6 og 7.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Stk. 2. Inden opdelingen af driftstilskudsbevillingen, jf. § 11, stk. 4, fradrages i årene 2007-2009 beløb, der tildeles skoler, hvor tildelingen af driftstilskud i henhold til § 11 er reduceret væsentligt i forhold til tildelingen efter de regler, der gælder i 2006.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrunden for lovforslaget

Lovforslaget er et led i gennemførelsen af Regeringens mål om regelforenkling og modernisering af den offentlige sektor med henblik på yderligere udbredelse af mål- og rammestyring, handlingsplan for regelforenkling, september 2002. Lovforslaget fortsætter de regelforenklinger, som blev vedtaget ved lov nr. 275 af 8. maj 2002 og lov nr. 287 af 23. april 2003 og indeholder yderligere forenkling af de administrative regler, der styrer skolerne og deres økonomi.

Formålet med lovforslaget er at opnå større gennemsigtighed og synlighed i finansieringen af de frie grundskoler af hensyn til skolernes brugere og den offentlighed, der søger information om de frie grundskolers økonomiske forhold.

Lovforslaget indeholder en ændring af principperne for fordelingen af driftstilskud til de enkelte frie grundskoler. Forslaget er baseret på en afvejning af to økonomiske hensyn. For det første ønsket om at etablere en takststruktur, der giver skolerne et økonomisk incitament til at udvide antallet af elever. For det andet lægges der vægt på at minimere den økonomiske usikkerhed, som en forenkling kan medføre for skolerne og sektoren som helhed.

Lovforslaget vil skabe øget harmonisering af tilskudssystemerne på de forskellige uddannelsesområder under Undervisningsministeriet.

Lovforslaget er resultatet af et udvalgsarbejde mellem Undervisningsministeriet og de frie grundskolers skoleforeninger. Skoleforeningerne er enige i resultatet.

2. Gældende regler

Frie grundskoler får driftstilskud ud fra antal årselever på skolerne. Efter den gældende lov fordeles driftstilskudsbevillingen med fradrag af nærmere opregnede tilskud til skolerne ud fra antallet af årselever på den enkelte skole og ud fra et tilskud pr. årselev til de enkelte skoler, der fastlægges på grundlag af skolens geografiske beliggenhed og skolens størrelse målt ved antal elever samt elevernes aldersfordeling opgjort pr. 5. september året før finansåret.

3. Lovforslagets indhold

Efter lovforslaget erstattes den gældende omfordelingsmodel for driftstilskud med en model bestående af de kendte tilskudskomponenter: grundtilskud, undervisningstaxameter og fællesudgiftstaxameter.

4. Tidligere behandlinger af relevante bestemmelser

Der henvises til Folketingstidende 2001-2002, 2. samling (L275), Folketingets Forhandlinger spalte 2733, 5006, 5183, Tillæg A spalte 2916, 2897, Tillæg B spalte 434, Tillæg C spalte 284. Folketingstidende 2002-2003 (L 147), Folketingets Forhandlinger spalte 4589, 7368, 7558, Tillæg A spalte 3748, 3708, Tillæg B spalte 788, Tillæg C spalte 325.

Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner

Lovforslaget indeholder administrative lettelser for staten. Forslaget vil føre til en forenkling af tilskudsadministrationen i Undervisningsministeriet samtidig med, at tilskudsbetingelserne vil blive mere enkle og gennemsigtige.

ge for skoler og borgere. Forslaget indeholder ingen økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner.

Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget indeholder ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget indeholder administrative lettelser for borgerne. De nuværende tilskudsregler er uigennemsigtige for skolerne, da den enkelte skoles tilskud i høj grad afhænger af de øvrige skolars forhold. Forslaget vil skabe større gennemsigtighed og synlighed i finansieringen af den enkelte skole, som derved får lettere ved at disponere økonomisk.

Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

Vurdering af konsekvenser af lovforslaget

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Forenkling af tilskudsadministrationen	Ingen
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Bedre mulighed for økonomisk disponering for den enkelte frie grundskole	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Høring

Et lovudkast har inden fremsættelsen været sendt til høring hos: Frie Grundskolers Fællesråd, Dansk Friskoleforening, Rigsrevisionen, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, KL, Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune.

Lovudkastet har endvidere været offentliggjort på Undervisningsministeriets hjemmeside.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Lovforslaget er en teknisk rettelse, idet bestemmelsen ved en fejl udgik i forbindelse med den seneste lovændring.

Til nr. 2

Lovforslaget er en konsekvens af forslaget i nr. 4. Fællesudgiftstaxametret og undervisningstaxametret udløses på baggrund af antal årselever, der som hidtil opgøres som 7/12 af elevtallet opgjort pr. 5. september året før finansåret og 5/12 af elevtallet opgjort pr. 5. september i finansåret.

Til nr. 3

Efter lovforslaget vil der, inden driftstilskudsbevillingen fordeles til de enkelte skoler, blive afsat et særligt tilskud til de tyske mindretalsskoler. Det er for at sikre, at skolerne ikke lider økonomiske tab ved omlægningen af fordelingen af driftstilskud, jf. bemærkningerne til lovforslagets nr. 4. Der er tale om en permanent ordning.

Til nr. 4

Efter lovforslaget indføres en tilskudsmodel, hvor driftstilskuddet fratrukket puljer til specialundervisning m.v., vikarudgifter m.v. og tilskud til tyske mindretalsskoler opdeles i tre tilskudselementer: et grundtilskud, et undervisningstaxameter og et fællesudgiftstaxameter.

Grundtilskud

Principielt er grundtilskud ikke aktivitetsafhængigt, men i lovforslaget fastsættes et maksimalt beløb pr. årselev.. Grundtilskud dækker de basale driftsomkostninger, der er forbundet med at drive en skole. De mindste skoler vil ikke kunne få det fulde grundtilskud.

Fællesudgiftstaxameter

Fællesudgiftstaxametret skal dække de fællesudgifter, som er typisk for al skoledrift, og som kan afhænge af skolens størrelse. Det gælder eksempelvis elevadministration og bygningsdrift.

Der indføres to fællesudgiftstakster. Takst 1 ydes for antallet af årselever, der ikke overstiger et årselevtal, der fastsættes på finansloven. Takst 2 ydes for de årselever, der ligger derudover.

Undervisningstaxameter

Der indføres et aktivitetsstyret undervisningstaxameter med to takster. Forholdet mellem de to takster fastsættes med udgangspunkt i en elevvægtsfaktor, der fastsættes på de årlige finanslove. Elevvægtsfaktoren angiver forskellen mellem undervisningstilskuddet pr. årselev for elever under 13 år henholdsvis elever over 13 år.

Fordelingsmæssige konsekvenser ved lovforslaget

Den årlige takstfastsættelse sker ud fra den gennemsnitlige udgift pr. elev i folkeskolen tre år før finansåret. Ved skønnet over de økonomiske fordelingsmæssige konsekvenser er eksisterende tilskudsoplysninger lagt til grund.

Tabel 1 angiver de takster, der er forudsat ved skønnet. Det bemærkes, at taksterne er illustrative. Det er således alene taksternes relative størrelse, der er interessant i forhold til den årlige takstfastsættelse.

Tabel 1		
Grundtilskud	Bevilling pr. skole	400.000
	Grundtilskudsloft pr. årselev	10.000
Fællesudgiftstaxameter	Takst 1	5.000
	Takst 2	2.000
Undervisningstaxameter	Takst 1	27.240
	Takst 2	35.950

Tabel 2 opsummerer den samlede forventede fordelingsmæssige konsekvens af lovforslaget.

Tabel 2						
Skolestørrelse	Antal skoler	Differen- ce til nuværen- de tilskud (mio. kr.)	Differen- ce til nuværen- de tilskud (i pro- cent)	Gennem- snitlig difference til nuvæ- rende tilskud pr. skole (kr.)	Gennem- snitlig difference pr. årselev (kr.)	Gennem- snitlig tilskud pr. årselev (kr.)
0-50	48	-2,7	-3,3	-56.600	-1.500	43.300
51-80	64	-5,2	-3,0	-81.100	-1.270	40.800
81-110	53	-3,2	-1,6	-59.800	-640	38.300
111-150	75	-2,1	-0,6	-27.400	-210	37.700
151-200	88	2,1	0,4	23.500	140	37.500
201-300	60	6,2	1,2	103.400	440	37.000
301-400	30	2,8	0,7	93.500	260	35.500
401-600	32	1,9	0,4	59.800	130	35.100
Over 600	14	0,1	0	10.400	20	34.800

Tabellen viser, at der vil ske en reduktion af den nuværende omfordeling fra store til små skoler. Ud fra en netbetragtning forventes forslaget at indebære en omfordeling på 13,2 mio. kr. Skoler med en skolestørrelse på mere end 150 årselever vil således opnå en økonomisk gevinst ved forenklingen, mens skoler med 150 årselever eller derunder vil lide et økonomisk tab.

Det skal bemærkes, at de små skolers samlede driftstilskud pr. årselev fortsat vil være betydeligt større end de store skolers. En sammenligning af de mindste og største skoler viser, at det gennemsnitlige driftstilskud pr. årselev efter forenklingen forventes at være 24 procent højere på de mindste skoler end på de største skoler.

Til nr. 5

Forslaget er en konsekvens af forslaget under nr. 4.

Til § 2

Til stk. 1

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. januar 2007.

Til stk. 2

Ved omlægningen af fordelingen af driftstilskud vil der blive etableret overgangsordninger i 2007-2009 for grundskoleafdelingerne ved de private gymnasier og studenterkurser og for skoler, der ved forenklingen mister mere end fem procent af skolens driftstilskud for at sikre deres mulighed for at tilpasse sig de nye økonomiske vilkår.

Gældende formulering

Lovforslaget

§ 9. ...

Stk. 2. Forældrekrederen vælger for højst 4 år en eller flere personer til at føre tilsyn med elevernes standpunkt i dansk, regning/matematik og engelsk samt med, om skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Den eller de tilsynsførende skal endvidere påse, at skolen opfylder kravet i § 1, stk. 2, 4. pkt., og at undervisningssproget er dansk. Forældrekrederen kan i stedet anmode kommunalbestyrelsen i skolekommunen om at varetage disse tilsynsopgaver. Skolen skal orientere Undervisningsministeriet om, hvem der er valgt til at føre tilsyn. Opfylder den eller de tilsynsførende ikke på tilfredsstillende måde kravene til tilsynet i henhold til denne lov eller regler fastsat i medfør heraf, kan undervisningsministeren pålægge forældrekrederen inden for en nærmere angivet frist at vælge en eller flere nye tilsynsførende.

§ 10. ...

Stk. 2. Antal årselever opgøres som 7/12 af antal elever opgjort pr. 5. september året før finansåret og 5/12 af antal elever opgjort pr. 5. september i finansåret. Antal årselever ved kostafdelinger beregnes på samme måde, jf. § 13.

§ 11. Af driftstilskudsbevillingen, jf. § 10, fastsættes på finansloven:

- 1) Et særligt tilskud
 - a) til specialundervisning,
 - b) til støtteundervisning i dansk af tosprogede elever og

1. I § 9, *stk. 2*, indsættes som nyt 4. pkt.:

»Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om valget af den eller de tilsynsførende.«

2. § 10, *stk. 2, 2. pkt.*, formuleres således:

»Antal årselever ved beregning af grundtilskud, fællesudgiftstaxameter og undervisningstaxameter, jf. § 11, stk. 4, og antal årselever, jf. § 13, ved kostafdelinger beregnes på samme måde.«

3. I § 11, *stk. 1*, indsættes efter nr. 2:

»3) Et særligt tilskud til tyske mindretalsskoler.«

c) til dækning af ekstraudgifter til lærertimer, praktisk medhjælp, hjælpemidler og befordring af elever med svære handicap, i det omfang udgifterne ikke overstiger det kommunale takstbeløb, der er fastsat i henhold til § 49, stk. 2, i lov om folkeskolen.

2) Et særligt tilskud til vikarudgifter, sygeundervisning, lærernes kursusdeltagelse, herunder efteruddannelse, og særlige lærerlønudgifter.

Stk. 4. Driftstilskudsbevillingen med fradrag af de særlige tilskud, der er nævnt i stk. 1, fordeles som tilskud til skolerne ud fra antallet af årselever ved de enkelte skoler, jf. § 10, stk. 2, og ud fra et tilskud pr. årselev til de enkelte skoler, der fastlægges på grundlag af skolens geografiske beliggenhed og skolens størrelse målt ved antal elever samt elevernes aldersfordeling opgjort pr. 5. september året før finansåret.

Stk. 5. På de årlige finanslove fastsættes en regionaliseringsfaktor, en elevvægtsfaktor og et fordelingsforhold for tilskuddet pr. elev til skoler af forskellig størrelse.

Stk. 6. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om fordelingen af tilskud til skolerne ud fra kriterierne i stk.

4. § 11, *stk. 4* og *5*, affattes således:

»*Stk. 4.* Driftstilskudsbevillingen med fradrag af de særlige tilskud, der er nævnt i stk. 1, opdeles i opdeles i grundtilskud, tilskud i form af fællesudgiftstaxameter og tilskud i form af undervisningstaxameter. På de årlige finanslove fastsættes, hvor stor en del af driftstilskudsbevillingen, der afsættes til hver af de tre tilskudsformer.

Stk. 5. Grundtilskud fordeles til hver skole med samme beløb, dog fastlægges et maksimalt beløb pr. årselev. Fællesudgiftstaxameter fordeles med en takst pr. årselev for op til et på de årlige finanslove fastsat antal årselever (takst 1) og en anden lavere takst pr. årselev for øvrige årselever (takst 2). Undervisningstaxameter fordeles med en takst pr. årselev for elever, der var under 13 år den 5. september året før finansåret (takst 1) og en anden takst pr. årselev for elever, der var over 13 år den 5. september året før finansåret (takst 2). Beløbene og taksterne i 1.-3. pkt. fastlægges på grundlag af skolens geografiske beliggenhed (regionaliseringsfaktoren). Beløbene og taksterne i 1.-3. pkt. samt regionaliseringsfaktoren fastsættes på de årlige finanslove.«

5. § 11, *stk. 6*, ophæves.

Stk. 7 og 8 bliver herefter stk. 6 og 7.

tilskud til skolerne ud fra kriterierne i stk. 4 og ud fra det fordelingsforhold og de faktorer, der er fastsat på finansloven.